

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cent., 3 luni 1 fl. 75 cent.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Resbelul.

Sibiu, 24 Ianuarie v.

Presupunerile noastre exprimate în revista ultimă, că printracterile de pace între beligeranți, sunt încă departe de rezultatul final, să intăresc prin scrisile cele mai nouă sosite de pe câmpul de resbel. Mersul și tot operațiunile armatei de invasie se continuă atât dincolo cît și dincolo de Balcani. Armata de la Lom a ocupat în 28 Ianuarie n. O s-o man-Bazar și Razgrad. Razgradul, reșeptul, cît comandante incă Mehemed Ali, destinată a forma o și două Plevna; localitățile, prin poziția sa un punct însemnat strategic, fusese incunigătură cu o cunoașterea imensă a invadatorilor, pentru a primi în sine armata turcească și a servi de o stăvila puternică în contra hainătorii armatei de invasie. Astăzi s-a schimbat impregnările, și Razgradul, prin armata turcească și-a pierdut oră ce însemnată. Dincolo de Balcani Rusii au ajuns până la Burgas și Rodost, ceea ce dăină situația la Helespont, a doua la Marea Marmara. În cărău vor lua Rusii de acă drumul, va atârnă în prima linie de la decurgerea printracterilor de pace. Atât drumul la Constantinopolul cît și cel de la Gallipoli lo este deschis.

Revista politică.

Mai întîu „N. Fr. Prosses”, după dănsa, la vre-o cîte-vă, dile altă diare surprind lumea cu ministrul demisionării din Viena să se reintre de nou în oficiul lor ca definițivi. Dacă este adeverită scirea acestă, să repeat cele întîmpățite în anul trecut cu ministerul lui Tisza, se înțelege, cu unele modificări. Urmările crizei nu au să fie atunci altfel decât pressiunea asupra dietei Ungariei ca să facă concesiuni parlamentului cismanit.

Telegraful a întărit mai în urmă, că contele Andrassy a împărtășit

cabinetului rusesc nota despre care facurăm amintire cu altă ocasie.

Caracterul situației a capătat prin pasul acesta la contelui Andrassy o fată serioasă. Urmările acestui pas încă nu se pot determina. Nu se știe încă ceva positiv dacă este încheiat armistițiul între beligeranți; nu se știe încă adeverurile preliminare de pace și dacă acestea din urmă au o însemnatate reală. Până când nu va fi subscrise armistițiul și până când prelunișarea de pace nu vor fi acceptate ca bază de negocieri ulterioare, nota contelui Andrassy nici un strică nici nu direge. Telegramele folosă officiale din Budapesta sală de bucurie pentru pasul contelui Andrassy și totodată pentru respusul lui Gorciacoff, prin care este din urmă asigură pe ministrul nostru de esterne, că Rusia va întreprinde nimic fară consimțémentul Europei în afaceri, care ating interesul acestui. Si cu toate aceste situații nu perde nimic din seriositatea ei. Gorciacoff, care a reșpus astăzi dicțion pentru ca să incunagiune un răspuns hotărât, poate că mai târziu va da explicații la răspunsul seu, că să nu mulțumește pe contele Andrassy. Ce va face atunci contele Andrassy?

Findcă vorbările de condițiunile de pace ne folosim de descrierile „Romaniului” din București, pe care le publicăm mai la vale, „Romaniul” le ia ca positive și noi astăzi că densusă să fie bine informat. Reținem însă că despre România vorbește foarte intuincat, încât afara de independență și cu cîntul despăgubirea din ceea ce scriu nu se cîștigă.

In legătură cu informațiunile cea

neclară a Românilor a supra despușcării pe partea României, revarsă lumină tristă o telegramă din București cu datul de 30 Ianuarie. Eată ce dice telegrama: In cameră fu interbat ministerul în privința recușinților celor apăsatore și în privința irregularității circulației drumurilor de pe Ministerul preș-

tianu respondă: Dea Djeu să fă un număr de relale asupra căror ve plănuiește. Dvôstră, retele care are să le suporte pînă. Ministerul de esterne C. O. gălănicenă e anu dice: Preliminariile de pace pînă sunt subscrise și mâne vom avea condițiunile ce conțin. Ministerul aduse: Sa dea Djeu ca jertfele ce le a adus țara să fă unicele, urmărește pînă. Cei mai mulți vîd în respectația acestei alianse cu Rusia, eventual intenția acesteia a lui Be-sarabian înapoi.

Grecii sunt cuprinși de o rivă mare pentru resbel. După ce a proclamat adunarea națională din Creta regimul turcesc de depus și anexarea insulei la Grecia, astăzi mai departe, în Grecia totă populația bărbătescă este înrolată la garda națională. În fine regimul grecesc a ordonat să treacă preste fruntaři 12,000 soldați și să occupe Tesalia, Epirul și Macedonia. Camera a votat un credit de 10 milioane pentru resbel.

Condițiunile de pace.

„U. P. A.” vorbind în anul seu de la 19 Ianuarie despre condițiunile de pace dîn următoare:

Ore-i indeloi că să dispare. Aven în fine astăzi scrisoare posibilitatea deținute, cu care Russia consimte să trateze pentru încehăierea pacii.

Cecese condițiuni sunt cu total altfel de cînd ce se publică mure de un număr de zile, și care ajunseră să fi considerate ca adeverate.

Este mai mult timp de când noi am prevenit pe public să nu dea credere acelor condiții, și am mers pînă a cărora că cele adeverite nu vor avea nici o semnificație în programă conferenței din Constantinopole.

Vedem în adevăr acum că condițiunile de pace, făcute ieri cunoscute la Londra în Camerei comunelor, nu sunt nimic mai puțin de cît ar desemna la Turciei din Europa și constituie naționalitățile din pen-

insușă intr-un cias bun, însă și acăstea e deajuns pentru a vîrsa măngăre în sufletul omului acăruia viață atârnă intr-un fir de păr.

Er Vasile Grăină cel poznaș, pe care iată odată nu l-am vîdut supărât, mi-aîzise la ureche:

— Mai Andrei, am semne că am să mor!

Voi să-i respond, însă el 'mi curmă vorba.

— Asculță Andrei... adaoșe el: de-a fi să mor să nu spui vestea astă mamei aşe deodată; să cruci sărmâna ca-i bîtrâni, și să-i dai parălușele ce am aici în rană adunate din lîfa.

— La taci mai, i' respus eu că mine nu-șî scîrșifările dilelor.

N'ai tu grige Andrei, că nu-mi fac eu înmă rea pentru atâta lucru. Oiu căuta și eu să-mi vînd pielea că se poate mai scump, că să-nu-mi pară reu pe ceea lume c'ama fost Inselat.

Vasile, după ce-șî usurase inimă, spinându-mi taină lui, întră er în firea lui obiucinirea cu vesela po fată și cu glumele po buze.

Apoi după ce solele trecu de

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndut cu litere garson — și timbr de 30 cr. pentru fiecare publicare.

insula balcanică în mai multe state au tonome.

Articolul I prevede că Bulgaria să fie constituită într-un stat autonom tributar, în condițiuni pînă deținute de aceea, în cari se șă chia în acest moment Serbia, care, de și a declarat din nou resbel Turciei, nu și-a proclamat încă în însăși independență, lasând-o să fie dobândită prin tratatul încheiat între Russia și Turcia. Bulgaria, de și cuprindre o populație musulmană foarte numeroasă, va avea un guvernator creștin și o milăjă în jionala. Turcia nu va pută să aibă trupe turcescă de căt în cîteva puncte anume determinate de Balgarie, în locul precum avea în Serbia până acum căpătă ani.

Bosnia și Erzegovina vor avea asemenea administrații autonome, cari le vor crea individualități discrete, în instanță puțin deosebite de aceea a nouilui stat bulgar.

Ètă dar o parte a Turciei din Europa împărțită în trei nouă state, astăzi cumpărat cum era ieri Serbia și mană de bună sună pe deplin independente, după cum va fi Serbia la încehăierea păcii.

Muntegrul, din partea, dobândesc o independentă deplină și, ca marire teritorială, tot ce a cucerit în resbel anterior prin armele sale, adeleacă un teritoriu hîz așa de mare să pote mai mare de cît cel pe care lăspănește astăzi.

Po lângă aceste condiționi, cari ar fi singure indelouă spre a sîrvîr în pînă timp disolvarea Turciei din Europa, mar este încă una care, de cără s'ar interpreta într'un sens larg, disolvarea ar fi aproape imediata.

Aceste condiționi face obiectul articolului VI, care, venind imediat după articolul privitor la Bosnia și Erzegovina, dice:

„Reformă analogă se vor face în celelalte provincii cunoscute ale Turciei.”

Dacă prin interpretație acesei dispozitii se face să îndină și din Albania, și din Macedonia, și din o parte din Rumania provincii cu administrații autonome, este vîdit că Turcia nu va mai fi de indată în Europa de căt o expresiune geografică.

Este însă anevoie de crezut că acest rezultat va fi dobândit imediat și printre singură lovitură.

Avin în vedere interesele celorlal-

FOITĂ.

Andrei Florea Curceanu.*

Novela.

Urmărește.

III.

In ziua de 30 August, o mare miscare se făcea în tabăra noastră. Cetăriul era înourat, și o plouă subțire curgea ca prin sită. De cum se ivise zilele, generalii, colonelii, maiorii alergau în toate părțile dând feluri de ordine; trupele noastre se însurățiau în linie de bătăie, altăre se aşezau în colone la aripi; eră după solele se ridicașe ca de o sulită, începînd cu grozăvici împușcătura de tunuri care mergea într-un sir ca bătăie darabanei. Era oțel deputat de aminte de la Catrinei că n'am să mor în resboi, și simții atâtătă credere în inimă, încât să îmi frunzăt fară grige totă bômbele dusmane. Ce putea ea sa fie, o biată fată de la tără?... nimic... dar eu credeam, și credință mantuie pe om. Pote că era numai o nădejde, o vorbă

amendă-dă, capitanul veni în față nostră și ne spuse următoarele cuvinte care se petecură în mintea mea:

— Copii!... Vedeti înțările Grigorei din față noastră?... trebuie să le luăm din mână împreună. Voju merge în fruntea voastră, er voi să mă urmăzi cu bărbătă, cînd cînstea și viitorul terei sunt astăzi în mâinile văzduștre... Să nu aveți grige de dumșan; să nu aveți decât o singură grige ca el să nu rîda de voi. Acei care vor căde pe câmpul de luptă, vor fi aleși lui Dumnezeu, cîci numele lor va fi pus în rîndul vîtelor țigări, și tera înțărige și urmăzi urmășii noștri îi vor binevenițea. Așa dar după mine copii și strigăți: să trăiescă România!

„Să trăiescă! strigăram cu toții într-un glas.

Trimbile dădoră semnal de atac. Capitanul soșe sabia din teci și pleca înainte, er răndurile noștre ca valuri pe care pînă în urmă întră Pisivita.

Din a drăptăea mea era Vasile Grăunte, din a stînga Petrea Donciu. „Mi era îndâmănu într-densi, cîci ori cu-

* Din „Convorbiri literare”.

state ale Europei și luriuirea co-negășat ele vor avea în hotărârile condițiilor definitive ale păcii, este mai logic să se admite că se va lăsa în mare parte și împărții săracino de a rezulta, printre lucrare mai incă și mai temeinică, cestioana Orientului, care de astăzi împărtășește Europa într-o neconvenționalitate agățătoare.

Condriținile păcii, astfel cum le pro-pune Rusia, se ocupă și de independența României și chiar de despăgubiri teritoriale indeslatătoare, că ar fi să îi se desă.

O asenție clauză în viitorul tratat de pace nu îl decât recunoașterea situației pe care România și-a făcut-o ea în-săși, prin proclamarea oficială a independenței sale, proclaimare ce s-a notificat în formă tuturor puterilor și s-a sanctionat în urmă pe câmpul de resibili, prin săngere și prin sacrificiile de tot felul ale națiunii române.

Căt despre despăgubirile teritoriale, admise în principiu, română negreșit ca noi, care am lăsat responsabilitatea fapelor noastre și am făcut resiliu cu riscul și pericolul nostru, să apreciem valoarea lor precum și condițiunile în care s-ar face, astfel în cît interesele prezentă și viitoare ale națiunii române să se găsească neîndeios garante.

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Român”

Omenia, 28 Ianuarie. Ați pără sărea la 6 ore a dureat alegera membrilor reprezentanții acestui orașel —, alegera a fost condusă cu multă bunătate și simț de dreptate de comisarii comitateni din Bartolomeu Török, prototarul comitatului Alba, bărbat forte popular acolo.

Concursul alegerilor a fost foarte viu și liniștit: seamn, că cetățenii nostri se interesață de cauzele comune și sunt capaci de a fi disciplinați.

Ar fi numai de dorit, ca din urmă să încase ca reprezentanți aleși omeni onesti și harnicii.

În data premergătoare s-a fost tînuit o conferență generală a alegorilor în sala magistratală, unde au participat un număr mare al bărbătilor de inteligență, posessie și menire de totă naționalitate și religioane, și acolo s-a statord într-o armonie frățască o listă de candidați, care includea toate așteptările juste ale cetățenilor și cerințele oficiului public. Ar fi trist lucru, cănd la votarea de așa s'răf fi delăturat aceștiți lista.

S'a vorbit, că s'răf fi facut încercări a abate pe poporul de la cetea bună intelecte prin respindere vestei, ca procesul de proporționare a dreptului de păsunat pe locuri comune, care s'a inceput și după lege a trebuit să se înceapă și despre care reprezentanță mai naivă a trebuit să grăjescă,

erau prieteni ai mei dintr'un sat, și împărțită între prieteni, nevoea se usurăze. „Să ne ţinem bine, ne di-serem între noi, și ce-a de Dumnele de...“. De ce înaintam, de ce capetele noastre se inferbentă, ér Turci adăpostiți în întările lor, de unde nă-mai fesurile li se zăreau, ne primără cu o grindină de plumbi cănd ajunseră la bătălia pustei lor. Multă de ai nostri cădura la cea dintâi salva, a dusunului, dar nici unul nu dădu înăpoi însă de la se apropiaș de ce focul era mai tare. S'erau glorjeni pe la ureche, prin căciula, creșteau prin manta, curgeau mai desă decât plăcea de sus, încăfăt să răsădește de se schiseas dinaintea noastră. Nu era chip să ne resimțem. Români cădeau acum ca snojip și ar fi căzut toti până la unul, dacă capitulon nostru cu sabia gălă și cu stégul în mână n'ar fi prins să alegă în fugă mare spre a surta cădea până la dusun.

— După mine, copiii... nu-i vreme să ne codim!... strigă el din tôte puterile.

Atunci tot șirul nostru incepu-

— va incepe cu totul, dacă vor alege altă reprezentanță și alt magistrat și ca apoi aceste din livellele orasului vor da fie-carui cetătan loc de un car de fén.

Noi nu credem această famă, de orece suntem, că acest popor nici odată nu s'a abăutat de către legii cu scinția sa scie, că legea apărăren-dusce, că proporționarea foloselor comunitate trebuie să se facă ori vreineori nu și cîd în avarea orasului, care și păna acum să administrat cu deficit — nu poate căpăta nimenea vreo brață, și de orece avem garanță în bărbăti nostri conducători, că vor fi spus poporului, că aceste încruci nu îl iartă legea, și că cei cari au cugete de aceste, pot deveni la sârțea celora, cari în anii trecuți au cugetat, că introducerea folilor de pamanturi a fost numai glumă. Poporu-l s'aibă grige, cui da credemēnt!

Valea Mureșului, 15 Ianuarie 1878. Domnule Redactor! A trecut multă vreme de când nu v'âm scris nimic. Nu ca dôră n'asă fi avut timp. Un dascal ca mine, cu deosebire ierma are timp destul. Căsu nu este nici lipsă de bunăvoie. De multă ori aș scrie, dar' nu am ce ește. Vîțea de la este atât de monotonă, în cîd nu-mi prea dă material de desen. S'i apoi și când mi-ar mai venit căte o idee, nu sum tot-deuna destoinic a o pune pe hărție ca să nă rămână numai într-e scrisorile mele.

Cauza că v'scrui de astă-dată este un eveniment de cele mai însemnante din viața noastră culturală, și cu deosebire din a noastră învățătorescă, este ortografia mult dorită de mine și de non introdusă în dianuri ce redigă, „Teleg. Rom.“

Dupa convingerile mea, căscigătă prin o prască de cătiva ani, bărbătili nostri de școala ori cîd să ierca să ușureze sarcina învățătorescă, n'ar puté-o în un mod mai simțitor ca prin introducerea ortografiei așa numite fonetice.

Numai acela, care a avut oca-siunea de a instruie în cîteva scie cătă greutate simtă noi voind a înveța pe copii să cetească după sistemul etimologic. S'i ierășă ce usor ne este, și ce progres răpede facem cu sistemul fonetic.

Ei unul trebuie să mărturisească în doi ani de dîle n'am putut face mai mult progres în cîteva după sistemei etimologice, de cîd am facut în 3 și jum. lună din acela folosin-me de sistemul fonetic. S'i cred că mulți confrății învățători vor fi făcuti și de la experiența că sistemul etimologic în cîteva este cea mai mare greu-

să alegă cu pas voinicos și în cîteva minute ajunge la sântul de lăngă părtele Grivițe. Căi ai clipi din ochi săntul îi umplut cu strujani, cu tarcuri de nusele, dar mai mult cu turupriile de omeni, apoi suite de scări aduse în spate fură lipite la părtele, și căciulării nostri deprinse din copilarie a sări garduri și părlăzuri se acătără pe ele ca matăte. Aici priveliscea se facu ingrozitoare, căci lupta era mai deaproape, mai piept la piept; dar acesta ne venea și nouă la socotălă pentru că păne atunci noi trăiesem în pămînt ér Turci în carne vie. Dômne sfînt!... multe scări de ale noastre se rupsere în deodă, multă dobrobântime cădi în sânt făcând pod en trupurile lor, și tot omenești unul și unul, Suseni de cei compătăi la vorbă și răbdători la trebă, însă astă dată și dintre Turci mulți cădu căci niște tărci din înămățime Grivițe, fulgerăt de făciuli nostri.

Căpitulon era tot-deuna în frunte, acolo unde primedaja era mai mare. El se suea acum pe scară în mijlocul unei vijelii de glorjeni; aproape era să

tate ce se pote impune învățătorului, și pe lângă aceea ar el mai slab succesi. Lasă ca copilul, care învață în scîme etimologice trebuie să o trădescă cu anii pări o aduce la ce-va; și a rare oru ajunge la o ceterie fluentă și corecta, dar' scrisoare lui numai după grăcita o poti înțelege.

Causa este că cîscind latinesc tôte le încau. S'i apoi eu nu scu unde să capul acelor învățăti, care să învețăm pe copii în scările poropale latinesc, ca să se pote înțelege în limbă lor.

Apoi noi nu avem de a face cu copii numai ca copii, ci cu copii ca fiitori bărbăti. Noi i' învețăm ca ei să poată trage folos din învățătorii atunci cand vor fi ieșit din copilarie. S'i apoi bine a dîse cine și cîd una bine se cunoște de dimineață.

Dacă nu zace la nimă cultura, cultura poporului, trebuie să i'dăm o ortografiă de nou introdusă în „Tel. Rom.“ este o propriasprie cultura. Drept ce nu pot să nu sănd expunem multămeție mele acelor bărbăti, cari au cîntat să ne deace ajutorul.

Una încă mai doresc, și acăstă este legendare bune, scrise cu ortografiă fonetică.

Primiți etc.

Silvia.

Presemne de decadentă a populației române din Austro-Ungaria.

(Urmare).

Pentru mai buna clarificare a celeror susținute fie-mi permis a mai aduce unele citate din analele mai sus pomenite.

Dintră toți obligeații la serviciul militar din monarchia austriacă supusă vizitației medicale în anii 1870—1874, s'au respins cei mai mulți ca de present pe slăbi* din cercurile de asentare, în cari români forma-mă partea preponderentă a populației; d. e. din cercul d. a. 37 689₉₀

* * * 33 641
* * * 31 441
* * * 64 227

Causele principale din cari cei mai mulți au fost respini ca pentru totdeauna neapăt de serviciul militar au fost:

Serofrule în cercul de asentare Nr. 51;

pne piciorul deasupra și să împlânește stegul în pămînt dușman, când un plumb l'lovi în piept. — Inainte copilul strigă'l pentru cea din urmă dată, apoi cădu pe scară în mijlocul nostru. Mi' veniră lacrimile în ochi căl' văgini dându-și sufletul, căci fusesem om bun, capitalul nostru, dulce și purtător de grige pentru noi, eră denușul fară pasare. Mi' adusei că-mă de făgăduină ce-mi dăduse că mă venă cumuna cu Catrina după ce nu vom întorce acasă, și cum l'țineam încă acasă în braț, mi' veni un dor atât de infocat de al resbună, incă fără vole mă stegnui pe scară în scirea lui Dumnezeu.

Vasile Grăunte și Petrea Donciul veneau după mine. Din nenorecire însă scara nu ajungea până la muchea părelui și trebuia să mă acătă cu mănenă pentru a mă urca sus. Atunci mă simțeam lovit la mână stîngă de un tăci de sabie; insă în feriboltă luptei nu băgai de sămă, mă facui vînt și sări deasupra.

Turcul care mă răniște sta-gata

Vătămări (din cauza muncii pră grele în tinerețe) la Nr. 63 și 64. Cretinism, băbăucie la Nr. 2, 5, 31, 50 și 64.

Cărci și găușă la Nr. 63 și 64. Sifilis la Nr. 5, 50, 51, 63 și 64. Bôle de incheietor la Nr. 63.

Diformații în coșul peptului, la basin și la columna vertebrală (produse prin munca grea — ridicături — în statea cea mai fragedă) la Nr. 63 și 64.

Diformații din nascere la Nr. 50 și 51.

Să vedem acum cum stăm cu privire la suportarea încordărilor fisice, respective cu privire la morbiditatea și mortalitatea tinerilor români neasentati.

Este în deosebire cunoscut că, solidatul de azi trebuie să învețe în 2½ ani de sase ori atât, că colegii sei dinante cu 1^½ decenii învețau în 8 ani. Cu acest metod forțat de instrucție este deci foarte natural că, puterile fizice și spirituale ale soldatului pe lângă hrana nimic mai puțin decât suficiență să se înscorde mai mult decât este princiul. Acăsta o vom înțelege usor, dacă nu vom înfața că, junile, care este adus de la plug sănătăturnica de o unde era dedat a muncii după buna placut sen, în decursul primelor 8 săptămâni ale serviciului seu lucru acțiune este întrătăit deprins în eserțiiile ostentrice trupesci și la manevrarea armelor, incă pote fi folosit îndată înaintea inimicului, și trebuie să învețe pe dinăuntru preste 1000 cuvinte din un idiom străin.

După datele analelor statistice militare soldații de naționalitate română din, dintră armată, în proporție cel mai mare contingent pentru morbiditate și mortalitate, toamna din cauza puternicii lor puterile de rezistență în contra încordărilor fisice.

Acăsta nu vor întări următoarele date:

La 1000 feciori din serviciul activ vin la români 1587 casuri de bolnavire; fie-care soldat a fost deci într-un an aproape de 2 ori bolnav. Bola a tîntit în termen mediu 20 dîle. Din 1000 feciori din serviciul activ 175 români fie-care au fost căte 13 dîle în tractare medicală în spital.

Din regimetele Nr. 2, 5, 37, 51, 63 și 64 din 1000 din statul efectiv au fost concediați mai mult de 60 de ca „pro tempore invalidi“ și la regimete Nr. 5, 37 și 43 mai mult de 100 au fost dimiși ca „totali invalidi“.

Și mortalitatea este în regimetele Nr. 33, 37, 43, 50 și 63 de 64 cea mare din întreaga armată. Mai mult de 150 soldați au murit pe an din statul fundur de căte 5000 capete

să-mi mai deo îlovitură, dar vorba ceea, i' lui apă de la moră pocinindu cu străut pustei peste scafare, de s'a dus de-a tavălucul cum s'ar duce un barzuz în vale. Apoi împese stegul în Griviță!

Năvălire acum ai noștri ca furnizor din totă părțile și amestecându-se cu Turci începără să se lupte cu ei pept la pept. Când e vorba de luptă drăguță și cu ciomag apoi las pe flăcăi nostri, cu nă le's măncă amortitor. Era drept dragul, de vîlăcum se înverteau în aer staturile de pugă lovind cîte două, trei și patru oadă, și urmări să se lăsteze în rădică în carne de ture, incă zăvoaie. Apoi împese baionetele pănat în rădică în carne de ture, incă inădusă, strivîți de puterea nostră covârșitoare dusmanii cădără pănat la unul. Da ce-i drept, și ei s'au apărăt ca nice-

— Asa mai înțeleg, dise Vasile Grăunte care dimpreună cu Donciul și cu mine apărăsă stegul din totă puterile plătind cu dobândă lovituriile ce ni se dăduse. Donciul căpătase o rană la picior; eu o al doilea în cîste-

ale regimentelor Nr. 5, 33, 37, 50, 63 și 64.

Câte 31—35 pe 1000 din statul efectiv regimenterle Nr. 5, 37, 43, 50, 51 și 64.

Un număr considerabil din români dimișii ca reconvențenți să că congeidați din cine simbolice morții în patria lor. Pe lângă luptă încordată și hrana slabă ei nu se pot nici crăta nici reculege.

Dacă vom lua de normă exemplul mai sus spus, apoi astăzi că din statul fondură de 64,230 români din armata mor pe an 2000, săn în termen mediu 31% de omenei tineri, cari trebuie priviti ca parte din floră e națiunile.

Fee-care urmă trebuie să și alba cauza sa. El bine, cerețe智力 și prețimea, ca conducerătorii ai națiunii, sără rezervă cancele acestor efecte împăinătorii și conte a le delătură până mai și vreme ca nu ova ca națiunea să devinem jertfa ficaloșirii și invalidității după ce am suportat cu atât succesi multe altele lupte pentru existență.

Casuri analoge nu lipesc în istorie, care ne spune și receptele în contra acestei boli.

Un cas de morbitate și mortalitate enormă ne produce Kolb în statistică sa. Acest cas s'a întâmplat în armata rusească la an 1828. Ca cauza ale acestui fenomen s'a constatat, după cum spune acest autor, de cei mai renomăti medici ai Russiei: postul și buntura prește măsură de vină.

(Va urma).

Varietăți.

*(Ministrul president Tisza), după cum era de prevență, a respins reclamația senatorului Kästner adresată ministerului în cuestionă alegerii ilegale a vice-comitetului pentru cotoal Sibiuului. Ministerul a întărit, alegera cunoscută a actualului vice-comitet.

*(Procese de presă cu ridicatul). Marti în 12 și 26 Faur n. la 8 ore înainte d. a. vor avea loc dñe prectarția finale contra „Gazetă Transilvaniei” resp. contra duilor I. Mureșan și G. Bariti, ér în 12 Martie n. o treia prectarție finală contra dialului „Kronstädter Zeitung”. Vom reveni la timpul său asupra acestor procese, cari promit a fi interesante.

*(Incișinătare). Direcția postală din Sibiu împărtășește, că cu începutul dela 1 Faur n. s'a deschis o nouă stație postală în Cristian lângă Sibiu.

*(Bal). Auditorii la academia de drepturi r. u. din Sibiu invitat la

dar mă ţineam bine, ér Vasile Grăunte era teșer ca ou, numai căciula și mantau lui se facuse cură.

Asta sciu că a fost nuntă, nu sagă! adose el ghinduri; păcat că n'am avut și lăută!

Nu bine însă și îspravă vorba că un tur lovit de moarte care să lungește la picioarele lui ofită din greu. Milos cum era, Grăunte se pleca spre el și-l întrebă ce voiesc, ér drept respuns Turcul care mai avea în ochi o remășă de viață, scosă un pistol de la brau și-l descurcă în pieptul lui Grăunte.

Acesta și atîntă atunci ochii întră mei cu o căntătură pe care nu voiu uit-o nici odată, apoi căciulă lângă tură fără surflare.

Sermanul Grăunte!... când am spus că ar seamă de moarte, a grăit să vede înfrântăcius reu.

Dar și în mine să rupt ceva când a murit Grăunte, căci deodată puterile mă părăsesc și am cădut jolesnat.

(Va urma.)

,bul juristilor“ ce se va întîne în 16 Februarie 1878 st. n. în sala „Imperatul Roman.“ Venitul curat este destinat pentru reunirea de ajutorare a juristilor. Biletele de intrare la bal cu prețul a 1 fl. 50. cr. și a 1 fl. pentru biletele, ce se iau mai mult ca unul, biletele pentru logari mari a 6 fl. și pentru logi mici a 4 fl. se pot procură în 15 și 16 Februarie dela 9—12 ore înainte de amiază și dela 3—6 ore după amiază în tipografie eredei de Closius (strada, Cisnădie Nr. 13).

Ofertele peste prețul fiscat, se primesc cu mulțumî și se vor publica la timpul său.

*(Bal). Vineri în 27 Ian. (S.Feb.) va fi în Mercurea bătrân în favorul scolioi gr. or. române de acolo.

*(Teatrul din Iași). Cetim în „Stafeta“, că Joi în 19 Ianuarie la teatrul cel mare din Iași s'a juenat prima órá piesă originală: „O alegeră la Senat“ comedie în cinci acte de la Iacob Negruții. Numele autorului acestei comedii fiind cunoscut deja în literatură română, n'aveam trebuită credem a mai atrage atenția publică său n'avea îndoi că de putin de strălucitorul ei succés.

* Din Rohia dela 31 Ianuarie n. în s'a trimis spre publicare următoare: În partea nordică a Transilvaniei și cu deseoare în cercul Lăpușului Unguresc, se ievosă lung mulți și ca prădi nu nelipsință, când într-o comună cînd într'alăz. Așa d. e. în comuna Boiereni, situată în apropierea Lăpușului Ung. în noaptele de cînd trezesc său și sfătușă prin lupi mai mulți și ca capre. În vecinătatea Boerenilor, pe hotarul comunei Strimbă (Horgospata) diuza pe la 3 ore d. amărți, lupii au măncat o băta făță săracă ce umbla la cerșit de care n'au reușit altceva decât numai părul capului și gurgelile dela opni. Apoi în spatele noaptea din 30 Ian. n. lupii au fost atâză de setosi după săgeat întrat chiar până în centrul comunei Rohia (unde este despotul mai mare) și descorüpătoia locuitociriora Ioan Alau Dumitru unde i erau oile inchise, deo dată i-a măncat 7 bucați și doar le-a lăsat mărte, ér 3 a rămas nevătămate.

Botrani Roieni se miră forte de această întâmplare nerocoroasă, de óre ce nu și aduc aminte că să se să mai întâmplă cîndva asemenea lucruri.

Acestea sunt fapte complete. Dară se mai vorbește apoi, că pe deînal, „rotunda“ în apropierea Culmarului să și sfătușă doi drăotari de odată tot prin lupi. În fine, în deseoare se vaera mai tôt comunele din acest loc, că săn rău bătădule de lupi. și întrădevea în urma acestor întâmplări nerocoroase populația este forță îngrățată, temându-se și de mai mari reale. S'acșă cu atât mai vîrto, cu cît din partea ofișilor politice competente nu se vedea a se fi întreprins chiar nimic în privința împedîcării evenimentelor acestor făci care căusează pagube materiale și adă spaimă în omenei.

Atragem dar atenția ofișilor politici competente asupra acestor impregurări rugăndu-le că să nu pregețe a lăua măsuri de lipsă în contra neajunsurilor de felul acestor înfrântăciuri.

*(Ministrul român Cămpinean în Berlin). După informațiunile primite de la Berlin, d. Cămpinean, ministru de finanțe al României, a plecat în capitala germană ca purtător al unei epistole, prin care Principelui Carol al României recurge la sprijinul Imperatului Wilhelm, spre a obține ca partea din provinția Basarabacie, care a fost incorporată la România prin tratatul din Paris, să nu fie reluată de Rusia. Un telegram din „Pester Lloyd“ ne spune, că familia imperială germană a primit pe mînul român de reprește ori.

*(În Zam) va avea loc o „Distracție de sărbătoare“ în ospătărea cea mare în 24 Ianuarie v. (5 Faur st. n.). — Intrarea pentru famile 2 fl. 50. or.; pentru o persoană 1 fl. 50. or. Începutul la 8 ore. Venitul curat este menit în favorul fondului scolioi gr. din Zam

*(Decorații unui nou). — Un creație extraordinară de lei. 90,000 asupra serviciului de reșeb, pentru confectionarea a 150,000 cruce, cu inscripția „Trecerea Dunării 1877“ și „se săn“ a se distribui armatelor aliata rusă române. — Presa.

*(Telefonul în serviciul amiralului). O întrebăjire curioasă a avut telefonul în timpul cău durata logodna Regelui de Spania. După usul spaniol, fidanșul nu trebuie să se vedă un timp crește ca înaintea căsătoriei. De aceea locuință până mai altăză Donna Mercedes din palatul Aranjuez și Regelul Alfons în reședința din Madrid și numai înaintea altăzău biserică regale putea să se întâlnescu cu Infanta Mercedes. După raporturile ce vin din Madrid Regelul este înamorat cum pôte și un jude spaniol de două deci ani și done luni (atâta ane ar Regale) și astfel el au fost forțe nefericit de această separare. Pentru a înțără, acestă administrație telegrafică ar aşezat un telefon între palatul Regelui din Madrid unde locuiesc Regelii și între palatul historic unde locuiesc fidanșata funcționând satisfăcător și prin care logodnicul-regă cu logodnică-infanta pot a schimba din departare jurămîntele de amor. — Stafeta.

Scolastic.

Membrii cursului supletoric sunt conform ordinării Nr. 1694/1877 a Venerabilului Consistoriu archiepiscopal și gr. or. în 16—25 August, 1877 la Brașov sub conducerea directorului scolioi capitale din Brașov, G. C. Belis și simus, simtind necesitatea de a se consiliu în privința promovării în tereselor învățătorilor și a scolioi născute poporale din acest curs, pe p. lit. 1. d. din lăudata ordinării una consistorială, a împărtășit materialul de prectarție astfel, încheiând prelegerile în 24 Aug, după amărți, a purtat destinație pentru jinereia conferenției diei din urmă a cursului.

In 25 August anumita conducătorul, că la provocarea din partea mai multor învățători, membri ai acestui curs, desbaterile de adi se vor prezenta în conferență formală.

Materialul de prectarție va fi:

1. pensuniarea învățătorilor;

2. o privire asupra cursurilor supletorice.

ad. 1. Cu privire la pensuniarea învățătorilor cetește conducătorul spre orientare și explica Cercularul Nr. 2726 scol. din 18 Decembrie 1876, care servesc spuse scîntă.

Apoi cetește Proiectul de statut pentru crearea unui fond de pensuni pentru învățători și învățătoriile din școlele poporale confesionale gr. or. din archiepiscopia română a Transilvaniei, precum și pentru ajutorarea vîduelor și orănilor remăși după moarte învățătorilor.

La §. 2. al acestui proiect care trățează despre venturile fondului de pensuni, ar dorî conferența să se adângă și tacește scopa până acum dela învățători sub titlu „pentru fondul învățătoresc“.

La §. 8. lit. a care este de servit învățătorilor la 40 de ani, sănumai după stația ană de serviciu declară pe învățători domeni de a fi pensionat, — conferența consideră, că foste cu anvoie se poate să aibă cineaște în stare a și freca și consumă puternic prin vorbire, superare și alte greutăți nu numai făță cu copii, dar parte mare și cu parinti neîmțegători, și, a. temp de 40 ani: — rögă dar pe

Mar. Cons. să se indure a reduce anii servitului învățătoresc la numărul 30.

La §. 6. lit. b care sună: „Anii de serviciu computabil se numără dela anul, de când învățătorul a „început“ contribu la fondul de pensuni“ — conferența scindă, că se săfă multi învățători în archiepiscopia cari au servit de la 20—30 și mai bine de anii învățători născutii nostru român; apoi fiind că învățătorii din Archiepiscopia să plăti, cum s'a arătat mai sus, taxă sub titlu pentru fondul învățătoresc“ pe de o parte, ér pe altă — statul încă respectă anii de serviciu ai învățătorilor, nu dela înființarea fondului de pensuni, ci de când au început ei a functiona ca învățători: rögă deci pe Mar. Cons. să se indure a computa la anii de serviciu învățătoresc și anii, în care au funcționat învățătorii nostri ca atari înainte de a se înființa fondul de pensuni.

ad. 2. Cu privire la cursurile supletorice au vorbit cu interese mai mulți membri ai conferenței. Din vorbile acestora s'au recunoscut, că conferențele învățătoresc în urmă de la 1863 până la 1874, în care s'au desbaté cestioni pedagogico-didactice, se ceteau disertații scrise, apoi se reflecta asupra lor s. a. — erau folositore, mai ales pentru învățătorii mai înaintați pe terenul scolastic; pe când începători, cari se alcocu formă majoritatea membrilor conferenței, profitau din totă aceste forțe puțin sau nimic. Ér cursurile supletorice începute de la 1875 încocă, deși de alințuirea stată pe o basă mai solidă, decum o aveau conferențele învățătoresci, totuși după misiunea lor de a instrui preascători în anumite obiecte de învățăment, pot fi folositore, firesc numai pentru învățători începători, cari pe cînd cei mai înaintați nu și pot afa într'însele ceea ce doresc.

Considerându-le toate aceste, și fiind că învățătorii din protopresbiteratul I al Brașovului încă vorbă vor să se folosească de întrunirea învățătoresc cred că conferență, că scopul l-ar pute ajunge mai bine prin înființarea unei Reuniuni a învățătorilor din protopresbiteratul I al Brașovului, a cărei deivă să fie: cultura, ulterioră pedagogico-didactică a învățătorilor, și să ridică scolioi cetești începători, pe cînd cei mai înaintați nu și o vîdă mai mare.

In Reuniunea învățătorilor din protopresbiteratul I al Brașovului vor pute intră învățători și din protopresbiteratul vecine.

În adunările ei generale se vor prectarție cestioni și teme pedagogico-didactice; se vor aduce și se vor cete disertații și se vor reflecta asupra lor; ér pentru învățători începători și se vor insuși în fiecare an cîte unul mai înaintat, care va tracta despre cîte un obiect de învățăment singular în formă de prelegeri publice, și acestea se vor este de pe atate dile, pe cît va cere cantitatea materialului de propus.

Mai incocă conferența rögă pre Mar. Cons. archid. să se indure a învățători începători și se vor aduce cestioni și se vor reflecta asupra lor; ér pentru învățători începători și se vor insuși în fiecare an cîte unul mai înaintat, care va tracta despre cîte un obiect de învățăment singular în formă de prelegeri publice, și acestea se vor este de pe atate dile, pe cît va cere cantitatea materialului de propus.

Mai incocă conferența rögă pre Mar. Cons. archid. să se indure a învățători începători și se vor aduce cestioni și se vor reflecta asupra lor; ér pentru învățători începători și se vor insuși în fiecare an cîte unul mai înaintat, care va tracta despre cîte un obiect de învățăment singular în formă de prelegeri publice, și acestea se vor este de pe atate dile, pe cît va cere cantitatea materialului de propus.

Spr. a pun în lucru înființarea Reuniunii a ale conferență și o comisie constătătoare din următorii membri: D. D. G. C. Belisim, directorul scolioi capitale din Brașov; I. D. Dora, directorul scolioi capitale bis. veche din Satulung, I. Petric direct. scolioi capitale bis. nouă din Satulung Z. Pop. Inv. în Cristian; I. Morariu, învățător primar la scolioa din Feldioara; G. Ludu învățător și capelan în Presmer; T. Pop, directorul scolioi capitale din Brașov și supenții D. Ciofle, învățător la scolioi capi-

